

Vergaderjaar 2006–2007

29 435

Nota Ruimte

XXI

Geïntegreerd beleidsdebat over de ruimtelijk-economische ontwikkeling in Nederland

F

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 22 mei 2007

De vaste commissie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening¹ heeft op 6 februari 2007 een brief aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer gestuurd om de follow-up van het debat van 21 maart 2005 over de ruimtelijk-economische inrichting van Nederland en de nadien aangenomen moties aan de orde te stellen.

De minister heeft op 20 februari 2007 gemeld dat er zeker voortgang is geboekt, doch dat hij met het oog op de aanstaande kabinetswisseling de beantwoording over wil laten aan zijn opvolger.

Op 21 mei 2007 werd de inhoudelijke reactie ontvangen van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

De commissie brengt hierbij verslag uit van het aldus gevoerde schriftelijke overleg.

De griffier van de commissie,
Van Dooren

¹ Samenstelling:

Leden: Werner (CDA), Van den Berg (SGP), Ketting (VVD), Pastoor (CDA), Meindertsmä (PvdA), (plv. voorzitter), Bierman-Beukema toe Water (VVD), (voorzitter), Van der Lans (GL), Hessing (LPF), Ten Hoeve (OSF), V.Dalen-Schiphorst (CDA), Slagter-Roukema (SP), Putters (PvdA) en Engels (D66).
Plv. leden: Nap-Borger (CDA), Van Middelkoop (CU), Van den Oosten (VVD), Lemstra (CDA), Witteman (PvdA), Swenker (VVD), Minderman (GL), Van Leeuwen (CDA), Meulenbelt (SP) en Schouw (D66).

BRIEF AAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER

Den Haag, 6 februari 2007

In de commissievergadering van 19 december 2006 heeft de commissie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening de voortgang van het geïntegreerde beleidsdebat van 21 maart 2005 aan de orde gesteld. Dit debat had als thema «de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Nederland».

Tijdens dit debat werd de motie Lemstra (EK, XXI-C) inzake lange termijn-investeringsstrategieën op het gebied van ruimtelijk-economisch beleid in Nederland ingediend en vervolgens kamerbreed aanvaard. Bijna een jaar later, op 17 januari 2006, is – in het kader van de bespreking van de PKB Nota Ruimte – de follow-up van deze motie aan de orde geweest en is wederom een motie Lemstra (EK 29 435, D) inzake een integrale lange-termijnvisie voor de nationale stedelijke netwerken en de Randstad ingediend die eveneens kamerbreed werd aanvaard. De commissie verneemt graag van u, als coördinerend bewindspersoon, omtrent de voortgang van beide moties.

Met betrekking tot de uitvoering van een andere motie die werd ingediend tijdens het geïntegreerde beleidsdebat, de motie Meindertsma (EK, XXI-A) inzake EU-beleid en consequenties daarvan ten aanzien van ruimtelijke ordening in Nederland, heeft u op 21 november 2006 gerapporteerd over de stand van zaken van de uitvoering van deze motie (EK, XXI-I). De commissie is u daarvoor erkentelijk en constateert dat er daadwerkelijk inspanningen tot stand komen om vroegtijdig een rol te spelen bij richtlijnen en beleidsvoornemen in Europa die directe gevolgen hebben voor de ruimtelijke inrichting van Nederland. De motie had echter ook uitdrukkelijk betrekking op de sturende rol van het ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu om de richtlijnen te vertalen naar de ruimtelijke kaart van ons land, opdat marktpartijen, gemeenten en anderen aan de voorkant van het proces waarin tot planvorming gekomen gaat worden weet hebben van de ruimtelijke consequenties van Europese richtlijnen voor het totale grondgebied van Nederland. Die wens ziet de commissie in de huidige voorstellen nog niet concreet vertaald. Graag zou de commissie daar nader over geïnformeerd willen worden.

Afhankelijk van uw antwoord overweegt de commissie dit voorjaar een nader debat te voeren over de voortgang en ziet uw reactie daarom graag binnen enige weken tegemoet.

Mw. M.E. Bierman-Beukema toe Water

BRIEF AAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR VOLKSHUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING

Den Haag, 20 februari 2007

Op 6 februari jl. zond uw voorzitter van de vaste commissie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening mij een brief met het verzoek een beeld te geven van de voortgang van de beide moties-Lemstra (XXI-C en 29 435, D) die in het kader van de Nota Ruimte door Uw Kamer zijn aangenomen, alsmede nadere informatie met betrekking tot de uitvoering van de, ook in dat kader aangenomen, motie-Meindertsma (XXI-A).

Er is een aantal initiatieven gestart dat zijn oorsprong vindt in deze moties, te weten het adaptatieprogramma ruimte en klimaat, de strategische agenda Randstad 2040, het langetermijnperspectief van de overige vijf nationale stedelijke netwerken en activiteiten gericht op anticipatie en beïnvloeding van EU-richtlijnen. U zult echter begrijpen dat ik niet op de stoel van mijn opvolger wil gaan zitten. Met het oog op de aanstaande kabinetswisseling verzoek ik u dan ook om extra tijd om op uw verzoek in te gaan. Gezien de intussen geboekte voortgang bij de genoemde activiteiten, ben ik er zeker van dat u van mijn opvolger binnen enkele maanden een inhoudelijk antwoord kunt verwachten.

Ik vertrouw erop u hiermee voor nu voldoende te hebben beantwoord.

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
P. Winsemius

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER

Den Haag, 21 mei 2007

In uw brief van 6 februari jongstleden vroeg u naar de voortgang van de beide moties-Lemstra (XXI-C en 29 435, D) die in het kader van de behandelingswijze van de Nota Ruimte door uw Kamer zijn aangenomen, alsmede nadere informatie met betrekking tot de uitvoering van de, ook in dat kader aangenomen, motie-Meindertsma (XXI-A). Op 16 februari jl. kondigde mijn ambtsvoorganger, dr. P. Winsemius, u in zijn schriftelijke antwoord binnen enkele maanden een inhoudelijke reactie aan.

Wat betreft de strategische agenda Randstad 2040, die onder mijn regie wordt opgesteld en die zijn oorsprong vindt in de tweede motie-Lemstra, ben ik erop gericht u het aangekondigde inhoudelijke antwoord voor het aanstaande zomerreces te doen toekomen. In verkorte vorm zal deze langetermijnvisie en strategie voor de Randstad (R2040) ook in het Urgentieprogramma Randstad (UPR) worden opgenomen. Ik acht het van belang om daarmee de kortetermijnopgaven voor de Randstad in te bedden in een duurzame, langetermijnvisie. Het is mijn ambitie om samen met de minister van Verkeer en Waterstaat, die projectminister voor het UPR is, bij te dragen aan de ontwikkeling van de Randstad tot een duurzame en concurrerende Europese topregio. Daarbij richt ik me, in lijn met de tweede motie-Lemstra, primair op het langetermijnperspectief voor de Randstad.

Over de voortgang van het langetermijnperspectief voor de nationale stedelijke netwerken in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland waaraan in het verlengde van de tweede motie-Lemstra wordt gewerkt en over het Nationaal Programma Adaptatie Ruimte en Klimaat (ARK), dat zijn oorsprong vindt in de eerste motie-Lemstra, wordt u nog voor het zomerreces separaat geïnformeerd. In de nu voorliggende brief bericht ik u inhoudelijk over de voortgang van de motie-Meindertsma.

Bij brief van 20 november 2006 heeft mijn ambtsvoorganger, dr. P. Winsemius, u geïnformeerd hoe het kabinet uitvoering zal geven aan de motie-Meindertsma. In reactie daarop (brief van 6 februari 2007) constateert de Vaste Commissie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening dat er daadwerkelijk inspanningen tot stand komen om vroegtijdig een rol te spelen bij richtlijnen en beleidsvoornemens in Europa, die directe gevolgen kunnen hebben voor de ruimtelijke inrichting van Nederland. Echter, de Commissie stelt ook vast dat de motie betrekking heeft op de sturende rol van het Ministerie van VROM om de richtlijnen te vertalen naar de ruimtelijke kaart van ons land, opdat marktpartijen, gemeenten en anderen aan de voorkant van het proces waarin tot planvorming gekomen gaat worden, weet hebben van de ruimtelijke consequenties van Europese richtlijnen voor het totale grondgebied van Nederland. Die wens ziet de Commissie nog niet concreet vertaald.

De inspanningen van mijn ministerie om vroegtijdig een rol te spelen bij Europese richtlijnen en beleidsvoornemens, richten zich om te beginnen op de initiatieven van de Europese Commissie. Het overzicht van EU-beleidsdossiers, waarvan vermoed wordt dat zij gevolgen hebben voor de inrichting van het Nederlands grondgebied, bevat inmiddels thema's, die volop in de maatschappelijke belangstelling staan. De vertaling naar de ruimtelijke kaart van ons land, waar uw Commissie uitdrukkelijk naar vraagt, komt gefaseerd tot stand. De mate waarin die vertaling concreet mogelijk is, hangt immers af van de fase waarin een beleids- of wetgevingsinitiatief van de Europese Commissie verkeert (voorfase, code-

cisiefase, implementatiefase) én van de feitelijke ruimtelijke impact van het desbetreffende beleids- of wetgevingsvoorstel.

Ik streef ernaar om in een zo vroeg mogelijke fase van initiatief van de Europese Commissie vast te stellen of sprake is van een dossier met ruimtelijke impact. Daarvoor wil ik een Signaleringsnetwerk EU-ruimtelijke impact vormen. Andere departementen, de lagere overheden (VNG, IPO, UvW en hun «pieds-à-terre» in Brussel) en enkele kennisinstellingen worden uitgenodigd om aan dit netwerk deel te nemen. In juni 2007 vindt een eerste bijeenkomst plaats, met de bedoeling om concrete afspraken te maken over doel en werkwijze van het netwerk. Het is inmiddels gebleken, dat genoemde partijen interesse hebben om de vroegtijdige signalering vorm te geven. Naast het vroegtijdig signaleren van beleidsinitiatieven, die ruimtelijk van belang kunnen zijn, wordt voorgesteld om een «quick scan» van de mogelijke ruimtelijke impact van Commissievoorstellen (in de voorfase) te maken, en deze ook aan het werkveld ter beschikking te stellen. Uit zo'n quick scan kan ook blijken of bij het (in een later stadium in de codecisiefase) formuleren van het Nederlandse standpunt inbreng van het Directoraat-Generaal Ruimte van mijn ministerie gewenst is, én of de lagere overheden betrokken willen zijn. Dat wordt dan kenbaar gemaakt in het overleg BNC (Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen).

Tijdens een informele ontmoeting van de ministers van de EU-lidstaten, verantwoordelijk voor ruimtelijke ordening, op vrijdag 25 mei aanstaande, wordt de zogenoemde Territoriale Agenda besproken. Daarin wordt de Europese Commissie onder meer opgeroepen om de «impact assessments», die de Commissie zelf laat uitvoeren voor nieuwe initiatieven voor beleid- en wetgeving, uit te breiden met een «territoriaal impact assessment». Dat zou het beantwoorden van de wens van uw Kamer, om voorstellen van de Europese Commissie te vertalen naar de ruimtelijke kaart van Nederland, aanzienlijk vergemakkelijken.

Dat neemt niet weg, dat mijn ministerie zo nodig meer diepgaande effect-rapportages en maatschappelijke kosten-batenanalyses met betrekking tot milieu, ruimte en wonen kan uitvoeren, indien Europese voorstellen daartoe aanleiding geven.

Initiatieven voor wetgeving, die door de Europese Raad en het Europees Parlement zijn vastgesteld, werken uiteraard door in de nationale wetgeving maar ook in de ruimtelijk relevante beleidsnota's. Bij het uitvoeren van het ruimtelijk beleid zal ik de Europese context als uitgangspunt nemen bij het realiseren van de prioriteiten uit het Regeerakkoord. Denk bijvoorbeeld aan Europese initiatieven op het gebied van waterbeheer en klimaat en het Nationaal Programma Adaptatie Ruimte en Klimaat (ARK) en de beleidsprioriteit «Mooi Nederland».

De uitvoering van de motie-Meindertsma c.s. zal over een langere termijn de nodige inspanning vergen. Veel is inmiddels in gang gezet maar er is meer tijd nodig om nieuwe samenwerkingsvormen gestalte te geven. Dit geldt voor het genoemde signaleringsnetwerk maar ook voor de interdepartementale afstemming voor EU-dossiers met ruimtelijke impact. Aan het eind van dit jaar, direct nadat de Europese Commissie haar «Wetgevings- en Werkprogramma 2008» heeft gepresenteerd, zal u een geactualiseerd overzicht van EU-dossiers met ruimtelijke impact worden aangeboden, vergezeld van een voortgangsbericht.

De minister van Volkhuysvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. M. Cramer